

Biosca

Sant Mateu de Bages

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Demarcació de Castelltallat
Emplaçament C-25, sortida 114. BV-3009 i seguir pista direcció Castelltallat. A 1 Km, camí a l'esquerra, indicat
Alçada: 847

Coordenades:

Latitud: 41.77953
Longitud: 1.61737
UTM Est (X): 385098
UTM Nord (Y): 4626222

Classificació

Número de fitxa 08229 - 247
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Medieval Modern Contemporani Popular
Segle XIII-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Observacions protecció: Pla especial del catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable (núm. 110)
Data aprovació: dc., 20/01/2010 - 12:00
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 08229A006000810000MT
Fitxes associades:

[Corts de Biosca](#)

[Pedra amb disc solar de Biosca](#)

[Viver de Biosca](#)

Descripció

Masia de grans dimensions, d'origen medieval, que es troba emplaçada en un altiplà situat a la part meridional i occidental de Castelltallat, un lloc antigament anomenat Calmeits. És un dels masos principals d'aquesta zona de l'antic terme de Castelltallat. El conjunt consta d'un gran cos residencial, amb una construcció adossada recentment reconstruïda que funciona com a allotjament rural (les Corts de Biosca), així com diversos coberts aïllats situats al sud-oest. També hi trobem l'anomenat Viver de Biosca, l'Om de Biosca i una teuleria. El cos residencial és de planta més o menys quadrada i disposa de planta baixa més dos pisos i golfes. La masia s'ha anat completant en diferents fases. La part més antiga es troba al nucli de la construcció actual. Originàriament l'orientació de la teulada era inversa, amb el carener d'est a oest. Posteriorment la casa es va anar ampliant, sobretot cap a ponent i cap a migdia. En el mur de ponent es poden observar unes quatre fases d'ampliació. La façana principal és avui la de migdia. Té un portal adovellat i, als dos pisos superiors, quatre eixos d'obertures més o menys simètrics. Aquesta façana es va remodelar l'any 1918, segons indica una inscripció, quan es van reconvertir les finestres del primer pis en balcons. La resta de façanes tenen finestres de distribució irregular, normalment emmarcades amb llindes i brancals de pedra picada. L'aparell dels murs és fet de maçoneria, amb alguns sectors on hi trobem filades de carreus més o menys escairats. Interiorment, la casa ha conservat molt bé la tipologia tradicional, amb diverses voltes de pedra a la planta baixa i terres enllosats a les plantes superiors. A l'angle sud-est una antiga construcció en dues plantes, que tenia unes corts de porcs a dalt i un gran femer a baix, fou transformada a la dècada de 1980 en segona vivenda i, posteriorment, en casa d'agroturisme que es coneix amb el nom de Corts de Biosca. Al sector sud-oest es conserva una interessant pallissa de dues plantes, que actualment acull un obrador vinculat a l'explotació agropecuària, així com d'altres coberts de força qualitat arquitectònica. Tot el conjunt es troba actualment restaurat de manera modèlica.

Observacions:

Dovella del portal principal: 1692 Llinda en un dels balcons de la façana: 1918 Inscripció a la llinda d'una porta lateral: 1776 Informació facilitada per Anna Duocastella i Pere Fons

Història

L'any 995 en un document sobre el dot del comte Borrell a Ermessenda ja s'esmenta aquest lloc, aleshores anomenat Calmeits, Calmells o kalmegos. El mot significa un petit altiplà terrassat i fa al·lusió a l'indret on es troba la masia: un indret calmat i amb un emplaçament privilegiat, amb esplèndides vistes cap al sud i entorn de la zona de Montserrat (ABADAL, 1999: 561). En aquesta època probablement encara no s'havia aixecat el mas, però la troballa d'una moneda del rei Jaume II en les proximitats suggereix que, com a mínim al final del segle XIII o inicis del XIV, el lloc ja era habitat. El mas i la família dels seus propietaris van adoptar el nom del lloc: Calmeits. Un membre d'aquesta família, Maria Calmeits, ja apareix documentada en un matrimoni fet a la masia de Semís, l'any 1404. I altres membres amb aquest cognom es troben també documentats a partir d'aquest segle XV. A partir d'aquí coneixem amb força detall la genealogia i l'evolució històrica del mas gràcies a l'estudi fet per la historiadora Roser PARCERISAS (2001). La genealogia coneguda comença a mitjan segle XVI, amb Francesc Calmeits (nascut el 1547). La

seva hereva va ser una pubilla, Joana Calmeits, que el 1565 es casa amb Rafel Mata i, en segones núpcies, amb Pau Biosca, del qual no se'n sap la procedència. A partir de la mort de Pau, el 1608, el mas comença a anomenar-se Biosca i lentament es desplaça la denominació de Calmeits. Els descendents de Pau Biosca van mantenir el cognom al llarg de 300 anys. Del 1683 es conserva un inventari que permet fer-se una idea de com era la casa en aquell moment. Al segle XVIII Biosca va participar en la bonança econòmica general i va concedir diferents establiments en les seves terres per fer-hi vinyes. Durant aquest segle i l'anterior la masia s'anà engrandint fins a convertir-se en el gran casal que és actualment. A partir de la meitat del segle XIX es van encadenar dues hereves successives, cosa que provocà un segon canvi de cognom dels propietaris. M. Teresa Biosca (1817-1877) es casà amb Martí Soler. En la següent generació M. Antònia Soler Biosca (1895-1911) es casà amb Pere Duoscastella Figuera, procedent de la masia de Figuera, de Sant Mateu de Bages. Des d'aleshores els hereus van portar el cognom Duocastella fins a l'actual hereva, Anna Duocastella Figuera, casada amb Pere Fons. L'any 1900 Maria Antònia Solé Biosca i el seu fill Martí Duocastella Solé van fer construir una gran bassa, coneguda com el Viver de Biosca. L'any 1917 es van portar a terme reformes importants al conjunt de la masia: es remodelà la façana principal amb la introducció dels balcons i també es reforma el cos del sud-est, de manera que a dalt hi havien les corts de porcs i a la part inferior el femer. Ja a la dècada de 1980 aquesta construcció es va reconvertir en una segona vivenda i, entorn de 1993, inicià una nova etapa sent la primera casa d'agroturisme del Bages. Actualment l'explotació agropecuària del mas Biosca continua en actiu i dins d'una línia de producció ecològica. Informació facilitada per Anna Duocastella i Pere Fons

Bibliografia

ABADAL, Ramon d' (1999). Catalunya carolíngia. Vol. IV: Comtats d'Osona i Manresa, segona part. Segona edició, p. 561.

GRUP SOLUCIONS MANRESA (2009). Pla especial del Catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable de Sant Mateu de Bages. Ajuntament de Sant Mateu de Bages (núm.110).

PARCERISAS, Roser (2001). Biosca (treball inèdit).

